

Modern History Archives
 Archiū Najnobbaje History
 Fona 211447

ЗБУДІННЕ

ВИДАННЕ ВІНИЦЯТИВНИЈ РАДИ
 СУДІННЯ ЗА ОДРОДІННЕ ЕТВЫЗІ

Василь ДАВЫДУК
 ЧЫПІТЭ

Я - польшук! И вэльмы радзі,
 Шо е у нас своі пысні,
 Шо е у нас своі обрады,
 Шо образы е на стынї.

Шо я люлю поля, лысочки,
 Шо пахне смачным хлібом, сіном,
 Шо у дэтэ; з квыток выночкы,
 Шо высыльля у час осінні.

Шо шэ плывуть высноу крыгн --
 Іх налякалы косары.
 Шо ввечоры гармоня грае,
 И над Полісьсем ра; пысэн!.

Почу;ім -- сэрце замырае.
 Шо всі жартують кажд; дэнь.
 Шо прадыд му; мні прыказав
 Любыты гэтэ, шановаты,

Шоб всё я внукам пырыдав,
 Шо з ви;ська јдуть сыны до хаты.
 Ныспітэ мишно, людэ мылы,
 Шоб гэтэ всё в нас нывхопылы!

БРАТН КЭ СЭСТРН!
ЛЮДЭ ПОЛІСЬКОГО КРАД!
НАДНХОДНТЬ ДЭНЬ ВВБОРЭЈ!

Бирохраты ј парти;на номынклатура роблять всё,
 шоб знов допнутыса влады,
 шоб дали; мутыты ј збытковатыса з Вас.

Самы-ж вони жывуть прыпываючы, шыкуючы,
 товді ек бильшосьть з Вас
 ныдо;ідае, нымае хаты кэ добрі; одэжы.

ЛЮДЭ! ВЫКРЭСЛОЈТЭ ЈМЭННІ ТЫХ,
ХТО ДОВІВ Вас до застою, а зарэ нахрапысто
збыра;іця высїті до лрыбудовы --
НВІРТЭ МУТКНАМ КЭ ПОЛОТАМ!
ГОЛОСУЈТЭ НО ЗА СПРАВДЫВЫХ И ДЕАЈНЫХ
КАНДЫДАТЭЈ!

Колы-ж так-ж у Ваши;і округы нывылучано,
 то выкрэсл;тэ всё парти;ных номынклатурныкэ;.

Хаж діло д;јдэ до пувтирных выборэ;,
 на якых Вытэ могчымытэ **ВЫЛУЧЫТЫ Ј ПРОГОЛОСОВАТЫ**
 з. вартых Вашого выбору ј довіру людэ;,
 якы ек-жэ клопотыт;муця про Вас.

ПОЛЫШУКЫ! НАПЧЕДУВАЛНЫКН ЛЫГАНДАРНЫХ ЈТВЈЕГЭЈ!
НДОПУСЫТІТЭ ВАНД. ј І на наши;і зымні.
НДОПУСЫТІТЭ, шоб світ нас ганыв за антылюдськых
 посланцэ; -самозланцэ;.

Мы нывзыва;імо јмэнні ны тых, кого выкрэслюваты,
 ны тых, кого варт выбраты -- самы ршытэ;
 спыта;тэ в сэрця ј сумліва свого.

Вініцятывна рада Судіння.

НЕОСОАДНИЦТВО

/ПРОДОЛЖЕНИЕ РАЗГОВОРА/

Как известно, Сталин вместе с ЦК, Верховным Советом и прочими народными комиссарами очень любил спрэзедливость. Когда кончилась война, они рассудили: нельзя любить одинаково сильно тех, кто честно жил в тылу под надзором НКВД, и тех, кто злонамеренно укрылся на временно оккупированной территории.

Посоветались головы и шея решила: введем в анкеты вопрос — что ты делал на вражеской территории? А родственники? Тоже были? Ну-у... И приказано было: и монновожатых в светлое будущее назначать, исходя из отрицательного ответа.

Тут половина европейской части страны прямо обмерла в благодарности: спасибо партии, нерасстреливают за то, что сами не умерли без руководящей любви. Особенно благодарно обмерли на Полесье, в Западных областях БССР, где на зло социализму как-то непонятно дожили аж до 1939 года без коллективизации, индустриализации, культурной революции и прочих Куропат.

Плоды справедливой любви к временно оккупированным/теперь уже пришельцами с востока/областям Западной Белоруссии и Полесья на начало 50-х годов выглядели так:

РАБОТНИКИ	ВСЕГО	МЕСТНЫЕ
Ум, честь и совесть	1175	121
в т.ч. секретари ГК, РК	256	5
Облсполкомы	1408	114
(Райгорисполкомы)		
МВД/КГБ/	840	17
Милиция/руководство/	150	1
Прокуратура, суд		9 процент.
Председатели колхозов	1927	1065

Более половины секретарей первичных парторганизаций на селе, два из каждых трёх комсомольских работника, большинство фінансїтов, заготовителей, работников торговли — мигранты, из восточных областей или иных республик.

Это самые массовые представители власти, которые встречались с населением и воздействовали на него. Случались исключения, но в массе от них нельзя было ждать уважительного отношения к традициям, языку, культуре, природе, всему чуждому им укладу жизни. Местные, которых выдвигали по принципу похлестки на приезжих, уничтожали свое с еще большим рвеніем. Так сформировалась идеология перекачи поля — степного, пустынного растения. Вот и превращают наш край в пустыню наполеоны от мелиорации, химизации, комплексизации, языкознания, атомной электрификации и прочих "ци" и "измов".

Мы все дышали отравленным воздухом неоосадничества — есть и наша вина в том, что сделалось с землей, водой, лесами, родным языком...

Посмотрим на себя. Вспомним забытое понятие "оседлость", когда пойдём на выборы. Задумаемся...

Александр ЛУКАШУК

ХТО СТРЫЛЕЕ В СЛАБИШОГО ИЗ СТРЭЛЫБЫ, В ТОГО ДУЖИШІ СТРЭЛЫТЬ ИЗ ГАРМАТЫ.

(Літвјежа мудрыне)

СТАТУТ Суїдіння

ПРИКЛАД

Протег. Зацьн у № 1/6/ за "90 р./

► 3.5. Дума СОЕ складається з вибраних на Вално-му зборі стальных члінеї Думи кє прїдставникїв ключовїх окримнїць /дїлнїць, районнїх гуртнї/. В пїрїюда мїз Валнїми зборами Дума є за выки-шого рїшеючого органа СОЕ, якї розгледає всї важнїше пїтаннї дїяннї Суїдїннї, за вынїтком тїх, якї є за выключну компїтєнцію Валного збора.

Дума Суїдїннї

-- скликає Валнї зборї СОЕ кє вызначєє парєд-ка прїдставнїцтва на Валнїх зборах, органїзує здїйснїннє Програми СОЕ кє рїшїннїов Валного збо-ра;

-- выбїрає Управу Думи, колы трєба -- додатко-вїх заступнїкєї старшїны Думи, сїкрїтарє /сїкрї-тарїв/ кє скаронїка Управы Думи, а таксамо заслу-ховує їхї дїлозданнї и дає оцєнку їхї дїно-сїтї;

-- затвєрдєє вповноважїннї члінеї Думи -- прїдставнїкїв окримнїць /дїлнїць, районнїх гур-тнї/;

-- затвєрдєє штатного росклада робїлнїкєї СОЕ, а таксамо гїрункї господарнїцкїї дїносїтї кє бюджета СОЕ;

-- затвєрдєє осїб, якї мають право пудїсува-тї фїнансовї докумєнтї ї домовї;

-- подає в органи дїржевнїїї владї прїкїдкї законєї, якї тычацї Краї и єго прїблїмїв, а так-само пропонує в органи гїрованнїя, уповноважує прїдставнїкїв СОЕ лї дїносїтї за мїжамї Краї кє в громадськїх згромадїннїх;

-- вїступає з заєвами по надєннїх пїтаннїх громадського жїттьє;

-- затвєрдєє старшїн стальных комїсїї СОЕ.

Посєднї Думи скликаюцїя за пїтїрїбом, алї нї рїдкїї разє в пїврєка /квартала/ крїз старшїну СОЕ чї єго пєршого заступнїка. Дума можє зобра-тїся ї по свєї вїнїцїтївї. Дїносїть Думи огово-руїцїя одумїснїем положїннєм.

► 3.6. Рїшїннї Думи прїмаюцїя простєю бїльшєстїю голосїв од огулнїїї кїлькєсїтї члінеї Думи.

► 3.7. Старшїна СОЕ, єго пєршїї заступнїк /за-ступнїкєї/ мають право робїтї заєвї одо їмєннїя СОЕ, гїруючїся рїшїннїамї Валнїх збо-рєї кє Думи.

Одїн и тої самїї члїн СОЕ нїможє бутї выбр-анїї за старшїну СОЕ бїльшєк на 2 /3/ тєрмїнї запарєдком.

► 3.8. Управа Думи є за стало дїючого выконал-нїцкєго органа Думи, якї -- органїзує выконаннє рїшїннїов Валнїх зборєї кє Думи СОЕ;

-- прї мусовосїтї вїступає з заєвами кє прї-має рїшїннї по нагалнїх пїтаннїх;

-- заложує часовї комїсїї лї розвїзаннї на-галнїх пїтаннїов;

-- заложує робочї групи, експєрткомїсїї и гдї;

-- формїрує стальї комїсїї СОЕ, вносїть про-понує по старшїнах стальных комїсїї лї затвєрдїн-нїя їїх Думїю;

-- в рамках бюджету роспарєдєїцїя сродкамы СОЕ вєдлук рїшїннїов Думи;

Управа Думи прїмає рїшїннї бїльшєстїю голосїв члінеї Управы.

До складу Управы Думи окрим слободнїо вибраних Думїю члінеї мусово вхєдїть старшїнї ключовїх окримнїць кє замїжнїх дїлнїць, а таксамо старшї-нї стальных комїсїї СОЕ.

Посєднї Управы скликає старшїна Думи СОЕ чї єго заступнїк. Управа можє зобратїся ї по свєї вїнїцїтївї. Дїносїть Управы оговоруїцїя в Поло-жїннєвї про Думу СОЕ.

► 3.9. Стальї комїсїї СОЕ формїруюцїя з члінеї СОЕ. До свєї роботї єко радїлнїкєї з правом радї-лнїцкєго голосу стальї комїсїї можуть прїтє-гувати таксамо ї гнчїх факшїовцїв.

Стальї комїсїї СОЕ

-- пуд гїрованнєм Управы стало тордїнують дїї-носїть структурнїх їдїнок СОЕ в свєї сфєрї;

-- роспрацевують прїкїдкї кє програмы дїянї лїя обдумуваннїа на посєднїах Думи;

-- шїхують прїкїдкї законєї кє норматывнїх актєї;

-- обдумують надєннїшнї пїтаннї в сфєрї свєї дїносїтї, роспрацевують по гєтїх пїтаннїах рїко-мїндїшнї кє закїючїннї.

► 3.10. Рєвїзїїна комїсїя СОЕ контролює фїнан-сову дїносїть Думи, Управы Думи, рїдакїїї выдан-нїов СОЕ. їїї прїдставнїкї мають право братї удї-ла у всїх посєднїах Думи кє Управы Думи.

РК складаїцїя єко кє стальных члінеї, якїх выбї-рає Валнїї збїр, тако ї з прїдставнїкїв окримнїць кє дїлнїць. Дїносїть РК СОЕ рїгулюїцїя Положїн-нєм про РК СОЕ.

Фїнансову дїносїть окримнїць /дїлнїць, гур-тнї/ контролюють отповїднї РК, якї дїють вєдлук Положїннїа про РК СОЕ.

► 3.11. На всїх поровнїах СОЕ выборї проводїцїя схївнїм гїлосованнєм, лїя выбранны достатково про-стєї бїльшєстїї гїлосїв.

► 3.12. Тїрєтра полуночїшнїїї Етвїзїї /в мїжєх Лїтвїнїї/ дїлїцїя на 4 /3/ ключї -- Бїрїсїтїїськє-го, Кобрїнїськєго, Пїнськєго кє Туровськєго /Бї-рїсїтїїськєго, Кобрїнїськєго кє Пїнськєго/, якї мають право посїлатї до Думи по 12 прїдставнїкїв /отповїдно по 13, 11 кє 12 прїдставнїкїв/.

Замїжнї групи /гуртнї/ СОЕ гуртуюцїя в замїж-нї дїлнїць /дїлнїць/, якї мають право посїлатї до Думи до 24/12/ свїїїх прїдставнїкїв.

► 3.13. Тїрєтра полудєннїшнїїї Етвїзїї /в мїжєх Русїнїї/ дїлїцїя на 5 ключїв -- Ковбїльськєго, Ко-ростїнїськєго, Луцькєго, Ровїнїськєго кє Сарнїць-кєго, якї мають праго посїлатї до Думи по 12 прїдставнїкїв.

► 3.14. Старшїна кє пєршїї заступнїк старшїны СОЕ выбїраюцїя з прїдставнїкїв рїзнїх частїн -- полуночїшнїїї кє полудєннїшнїїї -- Етвїзїї.

► 3.15. Дє-якї положїннї Програмы СОЕ можуть матї по два варїєнтї -- лїя лїтвїнїськїїї кє лїя русїнїськїїї частїн Суїдїннїа.

4. ДОБРО, ФІНАНСИ КЄ ШТАТИ СОЕ

► 4.1. СОЕ має свє добро кє фїнансовї сродкї. Гєтї сродкї складаюцїя з

-- уносєїї члінеї СОЕ;

-- самохїтїцькїх охвїрєї прїватнїх осїб чї ко-лїхтївєї, згромадїннїов з указаннєм їїхого рїхтїч-ного выкорїстаннїа чї бїз такогє;

-- прїбуткєї от продажу атрїбуткї СОЕ, выд-валнїцькїїї кє вїтвїрїнїцькїїї дїносїтї, гнчїх мїропрїїмствїв.

► 4.2. Сродкї СОЕ вєдлук бюджета росходїцїя на забїспїчїннє органїзаїїїї, господарнїцькїїї кє гнчїїї дїносїтї СОЕ.

► 4.3. Дума можє вынїцєтї знагорїдїннє лїя стар-шїнї СОЕ, єго заступнїка /заступнїкєї/, члінам Уп-равы. У випадковї выконаннїя їїмї слєїїх обовїязкєї на громадськїх засєдах, СОЕ натомїсїтьє їїм фак-тїцькї выдаткї.

► 4.4. СОЕ можє матї свїїїх штатнїх робїлнїкєї, якї вїконуватїмуть органїзаїїїї кє тїхнїцькїї фунцїїї.

5. ПРАВОВИ СТАТУС КЄ АТРИБУТКА СОЕ

► 5.1. Суїдїннє кє єго ключовїїї окримнїць, вы-даннїї СОЕ мають права прїдїцькїїї осїб. Права прї-дїцькїїї осїб можуть матї ї гуртнї СОЕ.

/Закончїннє на 4-її боцїнї/

СПЯРЕЗ

Фронт пырыбудовы

ДЕМОКРАТЫ

21 января сг. КПСС преподнесла нам сенсацию: оформилось ее демократическое крыло — движение "Демократическая платформа". В тот день в Москву на учредительную конференцию демократов из КПСС съехалось 455 делегатов из 102 городов СССР, представляющих 175 партклубов и 1 парторганизаций страны, за которыми стоят 55 тысяч коммунистов.

Коммунисты-реформаторы отмечают в своих документах кризис коммунистической идеологии, говорят они и об организационном кризисе партии, считая, что такой гигант, как КПСС, — нежизнеспособен. Они — в перспективе за создание новой партии в условиях многопартийной системы.

Ближайшая цель "ДП" — оказаться в большинстве на XXVIII съезде КПСС перед ее возможным расколом.

В работе конференции приняли участие 3 секретаря райкома и 2 секретаря горкома партии. Приглашались Горбачев, Прокофьев, Яковлев, но не явились.

...Центр-конференция, которую давали 7 (из 57) членов координационного совета "ДП", походила порой на отражение атаки. Их упрекали, что они хотят продлить агонию партии и мешают ей развалиться самой, и сообщили, что только 1 процент населения страны связывает будущее человечества с коммунизмом.

"Если демократические силы партии сейчас не объединятся, то скоро ее консервативное крыло задушит все те завоевания, которые удалась за 5 лет", — был ответ.

Последний вопрос корреспондента журнала "Гласность" был ударом ниже пояса: "Как бы вы отнеслись к тому, что национал-социалистическая партия Германии вдруг встрепенулась и заявила, что она собирается наполнить новым содержанием слово "фашизм"?"

На конференции работали многие нардепы СССР. Д.Афанасьев: "Честные люди должны устыдиться пребывания в КПСС, если она останется в том виде, какой является сегодня".

Г.Попов: "Вопрос о том, что нам делать, решится на ближайшем пленуме КПСС (решился! — "36")"

Связаться с "Демократической платформой" можно по адресу: 113209, Москва, Севастопольский просп., 28, корп. 4, ком. 101; тел.: 237 44 19, 360 84 15, 233 54 75.

(По материалам "Советской молодежи")

ЛЫТВИНЬ

Дэ-якы завзеты лывтынськы патрыёты, најпероч прыхылныкы Фронта, распочалы быстыдну і марату кумпанію ганьня і дыскрытывання нашого одроджелныцкаго суідіння (руху).

Діло доішло аж до того, шо один з лідэраў лывтынськаго "Адраджэня" П.Садовіцкі 25 января гр. на мытынговы в Мынськовы мутыв про нас вэ, шо ёму стукало до головы.

"Сепаратысты, ворагі беларускага адраджэня", — астатнім часом мы жэ тут і чуімо, навывт і от людэ, якых ранці, відалы за сур'езных. Быльш того, дэ-хто з іх вжэ робыць заходы, шоб забароныты діюсьць згуртованна "Полісьсе", а таксамо — ншдопусьтыты провядіння 13-15 апреля гр. в Пынськовы Літвіежы і штудііні-і к ншф'энціі.

Ек нам, літвіегам, ставыцься до вэго такога ншваінога і маратого? Спокііно, відаучы, шо наша Доля — ліса проіті, а ны кшём вовкыв отганеты. Тырпльво, вірачы, шо нашы опанэты ншавом на діловы стануть дымохратыцкымы людьмы. Гідно, відаучы, шо Діло нашого Одродіння — святае!

А шэ — помытаучы, шо мыз лывтыныв пырыважэют людэ толковы і добры і шо воны во-во остыпынуть своіх князькыв кэ іхых гаідучкыв.

Лывтыны кэ літвіега — сусіды, а сусідом жыты трэ в ладовы і згоды, шо е можлывым но пры рывноправствовы абэдвух народэ, пры правовы кажного з іх самому рышеты за кого буты і ек жыты.

Мыкола ШЫЛЯГОВЫЧ

ЕТВЫЗЬ

СКОРО „ВЫБОРЫ“

ИЛИ КАК ИВАНОВСКОМУ РАЙОНУ НАСВАТАЛИ

КАНДИДАТОВ В НАРОДНЫЕ ДЕПУТАТЫ:

КОВАЛЕВА, ЗЕЛЕНОВСКОГО

Чинно расселись в подготовленном зале привезенные со всех деревень колхоза "Октябрь" представители. Председатель к-за Кенда в своей тронной речи перечислил все "заслуги", назвал все ордена предполагаемого "свата". Докладчик изрядно волновался, иногда даже перехватывало дух, но "свата" представил что надо.

Затем слово взял тов. Зеленковский. Он изложил свою предвыборную платформу. Что же он поведал своим согражданам, которых он так методично вел к "цивилизации". Зеленковский пообещал дать в колхоз тракторов, помочь в строительстве мясокомбината, заасфальтировать дорогу и т.д.

Но такое уже бывало, когда на выборах обещали людям многое дать и кое-что давали. Но это кое-что отнималось у других районов и давалось туда, где избирался "князь". Это знакомая тактика брежневского периода.

Да что может сказать меллиоратор, который то и понятия не имеет, что такое политическая платформа. Достаточно прочитать "хозяйственный план" Брестской областной партийной организации к выборам народных депутатов и можно сделать вывод, что люди, составившие эту программу, политически близоруки.

О перестройке, о политических задачах кандидат в нардепы Зеленковский ничего не говорил. Видимо соблюдал свою же установку: "политизировать народные массы нельзя". Наверное он почитал, что люди этого далекого района об этом еще не узнали.

Каждый сидящий в зале хотел спросить и где мыло, и где колготки, и где колбаса... Но никто ничего не спросил. Дирижер-Кенда "так умело" вел собрание, что никто и рот не открыл. Так и разъехались молча представители деревень, встопиная наверное о том, что недавно выбирали "свата Соколова", который тоже много обещал, да видно уже забыл, т.к. к очередным выборам еще далеко.

Неудалось почти ничего спросить и у предсовмина БССР Ковалева жителям Мохровского сельсовета. Специалисты колхоза были рассажены квадратно-гнездовым способом, чтобы "одергивать" пытливых колхозников. Встреча уже через час закончилась. И только, когда поднялись все присутствующие, женщины все же спросили и где колготки, и где мыло и т.д. По-видимому т.Ковалев таких вопросов не ожидал, и тогда слово взял персёк Ивановского райкома Флорьянович. Он пообещал прислать председателя райпотребсоюза, который и ответит на все вопросы.

Вот так и получается, что "выдвигаются" одни, а отвечают за то, что они твоили — другие, рядом пониже. А кандидатам в депутаты — главное прорваться, а там и трава не расти. Как говорят в народе: "поминай как звали".

Вот такому нашествию был подвергнут Ивановский район, район, который по-праву заслужит названия "Вандея перестройки на Полесье".

Н. ГРОМОВ

В ТКЗ „Полісьсе“

26 январе гр. був прыняты Закон про мовы в Лытвынськыі РСР -- закон, ныхэпськыі дя лытвынэі /білорусэі/ гэ абнековіі до культурныцькых потрыбэі і ітвэігэі /польшукыв/.

На посадынах сэсііі Найвышнііі Рады Лытвынськыіі Радьскыіі Соцыялыстыцькыіі Рэпублыкіі былі прадставныкіі ТКЗ „Полісьсе“ М.Шыляговыч кэ профэсор Л.Козлів. Воны надэлыса, шо хоч адному з ііх пошыкуе выступыты. Алы абговоруванне прыкыдыкы Зако-на было спынянэ: так шо ны всіі запысаныі змоглиі выказатыса.

Поліськыі праблім ныбув поставляніі і гынчымыі выступалныкамы. Пrawdа, заступнык старшыныі Бернсьціііськогоі облыконкомаі Енэ Красыцькыіі в свомуі рапартовыі був дылькатноі сказаў про спыцьфыкуі поліськыхі гаворокі і ііхогоі „узьдія на лытвынськуі володу“, алы пры гэтомуі вын ныодважыўсаі сказаць повнуі правдуі про мовнуі сытуацыюі в Краёвы.

рады з выстын

„Мне случайно попался номер вашей газеты. Сейчас наш народ соскучился по правде, которую вышние эшелоны власти держали под сукном, за которую всю свою жизнь сражался Андрей Сахаров. Страна переживает политический и экономический кризис, а в то же время повышаются оклады госаппарату, привелегии остаются, народ проживает в нищете. Они идут второй Румынии. И последнее: где издаются такие газеты на Украине, если можно, дайте адрес.“

Я полностью солидарен с вами.

ОСТАНИК,
г.Ковель.”

„Я родился и живу в Жабинковском районе. У меня был старший брат, он до „39 года работал на лесокombинате и в его „Dowodzie ożowitkum“ было записано: „wuznanie Polezuk“.“

У нас на Жабинковшине очень мало белорусских слов. В школах детей учат произносить: хадзіу, рабіу, сядзеу..., а они произносят: ходыв, робыв, сядів...“

Я знаю говор жителей Брестского, Кобринского, Малоритского и части Каменецкого районов. Он у нас одинаковый. На этом языке я Вам посылаю стихи. Вашу газету „Збудіне“ я с интересом прочитал и помогал прочитывать многим другим.“

В.ДАВИДЧИК,
д.Залузье.”

статут суждіння

/Закончінне. Зачын на 2-іі бочыны/

► 5.2. Сое мае свою атрыбутыку, яку затвэрдоуе Валнііі збір. Атрыбутыка Соеі можа бытыі выроблянаі но зо згодыі Управыі Думыі Суждінняі.

► 5.3. Управаі ДУМЫі Соеі, Управаі Думіі акрымныць /дыль-ныць/ кэі выданніі Соеіі маць і пычеткуі із свогіі наймэн-нем. Пычеткуі із свогіі наймэннемі можаць і маты і гур-тыны Соеі.

► 5.4. Управаі Думыі Соеі знаходьцяі в Пыньскывы.

„АБУДЖЭНЬНЕ“. Выданьне Іні-цыятыўнаеі радыі Рухуі за Адраджэньнеі Ёшвэзіі.

„ПРОБУДЖЭННЕ“. Выданьне Іні-цыятыўноўі радыі Рухуі за Відраджэньнеі Ёшвэзіі.

Конт І шэ. -- 25 копіек.

Подывы і думкыі авторыві публыка-цын ны мусовоі рыктык такы, бы в Ёшыцятыўныіі радыі Суждінняі кэ рыдкولیгііі „Збудіння“.

Авторы прыкыдыкы Закона нывлычылыі шытырэсыі поль-шукыв, хоч воны і былыі выказаныі в многыхі высты-нах, пудпысьныхі лыстах, посланыхі до НР ЛРСР.

Ныц, чоловыі артыкулыі Законаі становяцяі праводі-нымыі но крыз 3, 5, а то і 10 рокаі, так шо шэ еі дастатковоі чэсуі высьціі в Законаі змынініі на корысьтьі польшукыв. Трэ но гучнііі кэі одважнііі тогэі доходьтыі!

Ныжыіі мыі подаемоі дэ-якыі врывкіі з проказаі одо імэняі згуртованняі „Полісьсе“, якогэі так і ны-почулыі 26-гоі январеі ныі посланцыі до НР Рэпублы-кыі, ны тэлыдывыныкыі Рэпублыкыі:

—...Без беларускай мовы не зберагчыі своеасаблі-выі скарб, якіі валодаеі беларускіі народ! Без бе-ларускайі мовыі не зберагчыі і сам гэтыі добрыі народ! Тамуі наданнеі беларускайі мовеі статусаі дзяржаўнайі на тэрыторыі, дзеі пражываеі пераважнаі беларускіі этнас, жыцьцэваі неабходна. Мусоваі!

Алеі у БССРі карэнныміі народам з“яўляеццаі не толькіі беларускіі. Ніводныі сур“эзыі мовазнаўцаі ні колісь, ні іцпері не лічыў і не лічыцьі палескіі моуныі арэалі прыналежнымі даі беларускайі мовы...“

Дык вось, каліі захаваннеі нацыянальныхі моу -- з“я-ваі духоўна-культурная, дык чыміі жа і гэтымі кантэк-сцеі з“яўляеццаі навязваннеі этнічнымі палешукам /яц-вягам/ і якасьціі роднайі беларускайі мовы? Вядомаі ж, неі духоўна-культурным, неі гуманныміі актам.

...Паважаныі таварышыі дэпутаты!

Сённяі ад Васі будзеі залежыць, якіі станеццаі Законі аб мовах БССР, якіяі вынікіі ёні мецьме. Вядома, сі-лавыміі парадкаміі можнаі адкінуцьі нашыі патрабаваўніі,

заплышчыцьі вочыі на існаваннеі палескай /яцвяж-кай/ мовы. Можнаі! Алеі ўжоі заўтраі жі даўдзешцаі заўважыцьі і палескуюі мову, і палескііі народ! Жыцьцэіі эмусіць!

Дазвольцеі адзііі цікавыі факт. Лічыцца, штоі дзяр-жаўнайі мовайі Вялікагаі княстваі Літоўскагаі былаі старабеларуская. Так, была. Але толькіі недзеі з другоўі паловыі ХУІі ст. А даі гэтагаі часуі дзяржаў-найі мовайі ВКЛі былаі палеская!

Скажыце, якаяі цанаі развагамі праі неабходнасьцьі захаваньняі беларускайі мовы, каліі ў тоўі жаі часі будзеі нішчыццаі моваі нашчадкаўі легендарныхі яц-вягаў, каліі будзеі гінуцьі іхныяі душы: бо мова, які казаўі палешукіі на нараджэньніі і беларусіі па вызнаньніі Рыгор Шырма, -- гэтаі душаі народу. Скажыце, якаяі цанаі апраўдаеі сцэраньнеі з тваруі зямліі адзіінагаі такогаі на усімі Божыміі свецеі па-лескагаі народу? Хібаі ж гэтаі неі адзекіі чужыі народ-ныяі песніі з-паді Бэрасыі, Пінскаі ціі Лельчыцьі пе-ракручаныміі наі беларускіі лад...“

У царскайі Расііі даі „17 году, і Другойі Рэчыі Пас-палітайі даі „39 годуі заўлялі, штоі беларускагаі народуі няма, штоі такіі званаяі беларускаяі мова -- дыялектіі рускайі абоі польскай, нейкаяі мешаніна. Сённяі ж некаторыяі беларусыі такіі зневажліваі гаво-рацьі праі яцвяжскуюі мову...“

Тамуі Артыкул 2 Законуі аб мовах БССРі прапаноў-ваемоі сфармуляваць і наступныміі выглядзе: „У ад-паведнасьціі з Канстытуцыяйі БССРі беларускаяі моваі з“яўляеццаі адзіінаі дзяржаўнайі у Беларускайі ССРі на тэрыторыі, дзеі пражываеі пераважнаі беларускіі этнас. На тэрыторыіі беларускагаі этнічнагаі Пале-сяі, дзеі пражываеі пераважнаі палескіі этнас, дзяр-жаўныміі моваміі з“яўляюццаі палескаяі і беларускаяі.“

В Біельскывы /полецькаі Ёшвэзіі/ літэсьі булаі вы-дадэнаі букаі вяршэіі Жэніі Жабынськыіі-Гаврышчы-кыі „Мамо, кімі мы е...“. Вяршыіі напысаныі в біе-льскыіі говірцыі і ітвэіжыіііі володы.

Рыдактор Мькола Шыляговыч.

Рыдкولیгія: Мькола Гырасьмык, Валер Кальныўськыі, Володымыр Кыватыцькыі, Віхтор Лазорук, Іксандыр Лукашук, Володымыр Мшер, Калэнык Удовыцчык.

ПЫШЫТЭ НАМ НА АДРЭСЫ:

225830, Антопіль, гул. Нова, 1/2;
263000, Луцьк, Паштамт, а/с 225;
220024, Менск - 24, а/с 127;
22571С, Пыньск, гул. Цэнтрална, 15 - 60.